

נידון האוכל

הם לא שכחו כי הודות למאבק העתונות החופשית, והעולם הזה בראשה, הובס שלטונם ליד הקלפי, וירד משקלם עד כדי מפלגת-מיעוט המחזיקה בקושי (ובכוח ה' זרוע) שליש מן הקולות. והם לא שכחו כי רק הודות לפחדנות הנוראה של יריביהם — פחדנות הנראית כבר כיום כפסע היסטורי — עלה בידי הרודנים המוכים לתזור לשלטון. מנוי וגמור עמם שמצב זה לא ישנה.

★ ★ ★
אולם אין זו הסיבה היחידה לכך שחוק זה מובא לכנסת הכנועה ודקא עכשיו. העיתוי חשוב ביותר. חוק עתיק הוא: מממני-הדיכוי של מישטר רודני גוברים ביחס ישיר לכשלונו. הרודן המסוכן ביותר הוא הרודן העומד על סף פשיטת-הרגל.

ברגע זה עומדים שליטי המדינה בפני כשלון טוטאלי בזירה המדינית ובזירה הכלכלית. השלום האלגירי, השוק האירופי, כשלון הפיחות — כל אלה אותות, תוצאות פשיטת-הרגל הזאת אף היא לא תהיה חדר פעמית ודרמטית. תהיה זאת ירידה איטית, אך מתמדת ובלתי נמנעת.

כדי להישאר על כנו, מוכרח המישטר ה' קיים להוריד את רמת-המחיה של המוני העם העובד. דבר כזה אינו אפשרי במישטר דמוקרטי, במישטר של מאבק מפלגתי חופשי, במישטר של עתונות חופשית, במישטר של בתי-משפט אמיתיים.

זוהי הסיבה העיקרית, הקובעת, הדוחפת את השלטון לוותר על כמה שרידים נוספים של הדמוקרטיה הפורמלית.

אל ישלה את עצמו איש כי חוק זה נועד רק לתקוע סכין פחדנית בגב העולם הזה, כפי שטוענים בגלוי, דוברי הרודנים עצמם. חוק זה נועד לשחק את המפלגות, לחסל את כל העתונות החופשית, להפוך את בתי-המשפט לבורג במכונת-דיכוי אדי-דה וטוטאליטארית. כי רק כך אפשר למנוע את התקוממות העם נגד רודנות כושלת, הדוחפת את ההמונים לקראת עוני ורעב.

בדרך זו אין נסיגה, גירוש האמת מן העתונות יביא להופעת האמת על הקירות. הדיכוי יוביל להקמת מחתרות. תחילה תהיינה אלה מחתרות של יוצא-דופן, בהדרגה יצטרף אליהן מיטב הנער.

בעקבות בלתי-נמנעת יוביל ה' תהליך כולו למחנות-הריכוז של דכאו וסיביר.

★ ★ ★
פעם היתה הסיסמה: כולנו חיללים בחופשה של 11 חודש. כיום הסיסמה הנכונה היא: כולנו אסירים בחופשה. אולי אין בכך אסון. אולי מתקרב היום בו יהיה מקומו של אדם הגון בבית-הסוהר, בו תהיה זאת חרפה להיות "חופשי". לא הסכנה הצפויה לנו אישית היא ש' קובעת. קובעת הסכנה הצפויה לכלים ש' בנינו להגנה על החופש, לעתונים המהחים את החיץ האחרון בפני כוחות-השחור.

הקרב קורא לנו. לא נתחמק ממנו, כשם שלא התחמקנו עת עמד האוייב על גבול המדינה. לא נרים ידינו לכניעה, לא נרדים עצמנו באשליות, לא נומר נואש.

מסך של אפילה יורד על המדינה. אין זו גזירה מן השמיים. עוד יש ככוחה של האומה להניף זרועותיה ולקרעו לגזרים. עוד אין זה מאוחר מדי.

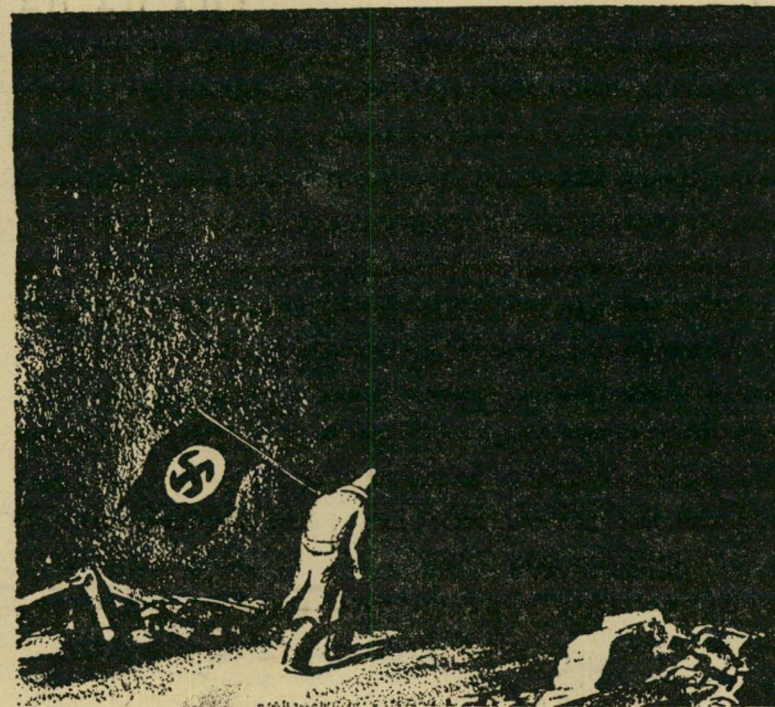
עניי האומה נשואות אל המנהיגים — אל השרים השבוים בממשלה, אל חברי הכנסת, אל עורכי העיתונים, אל ראשי ה' ציבור בכל הזירות והדרגות. זוהי שעתכם. אולי האחרונה.

פטים שיתנהלו על פיו. הוא פורש על המשפט את מעטה האופל של האינקוויזיציה הספרדית.

● החוק מצוה על השופט להפקיע את רכושם של מבקרי המשטר, לרוששם ב' קנסות וב'גזיקין', ולהפקיר את משפחתייהם לחרפת רעב.

ברגע שיתקבל חוק זה בכנסת — תמות העתונות החופשית, ימות המאבק המפלגתי, ימות חופש ה' דיבור והכתיבה והמחשבה. זוהי דרך שאין ממנה שיבה.

★ ★ ★
כבר נאמר: אילו קיים היה חוק כזה בימי-קדם, לא היה התניך נכתב

מסגרת עתונים אל מזחנה הריכוז: הדרך שאין ממנה שיבה

מעולם. כל הנביאים, ללא יוצא מן הכלל, היו נכלאים על פיו — אם לא היו מושלכים כבר קודם לכן לבור של טיט, על פי חוק בטחון המדינה.

ושוב: אין צורך לחזור אל פרשות דוד מות. ישנן פרשות קרובות יותר.

אילו קיים היה חוק זה לפני עשר שנים, היה משפט קסטנר נערך בחשאי. מלכיאל גרינולד היה נמק בבית-הסוהר. לציבור לא היה נודע לעולם אף אחד מן הפרטים המזעזעים שנתגלו במשפט הודות לנאשם ולפרקליטיו: לא הצעת אייכמן, לא שליחתו של בראנד, ולא מסירתו של בראנד לידי הבולשת הבריטית על-ידי השליטים הגוב' חיים של ישראל.

אילו קיים היה חוק זה לפני חמש שנים, היה משפטו של עמוס בן-גוריון מסתיים בנצחון מזהיר של כוחות-השחיתות, והשקרן יחזקאל סהר היה חולש כיום על המשטרה.

אילו קיים היה חוק זה לפני שנה וחצי, לא היתה פרשת-לבון מגיעה כלל אל אוזני הציבור, שותרי הצדק והאמת היו נכלאים בעשרותיהם, מיטב עתוני ישראל — החל ב'מעריב' וכלה ב'העולם הזה' — היו נסגרים.

דוגמה אחרונה זו היא הקובעת. כי בימי פרשת-לבון גמרו הרודנים אומר לחוקק חוק זה.

חגיגת לבטל את המימשל. אך רצון האומה שקע בבוץ הבגידה והזנות. פשיטת-הרגל של הפרלמנט, בגידת נבחריה-העם — סימן דרך מוכר הוא בדרך אל הדיקטטורה.

אמרנו פעם: לא יתכן מימשל צבאי בחלק ממדינת ישראל. או שנצליח לבטל אותו כליל — או שהוא יתפשט כענן מורעל על כל המדינה, על כל האזרחים.

וזה בדיוק מה שקרה. על שולחן הכנסת הונחה הצעת חוק לשון-רע.

★ ★ ★
יש אומרים: זהו חוק דראקוני. אך אין צורך לחזור ב'2600 שנה, אל תקר פתו של אותו דראקו היווני, כדי למצוא לו

אחד הרודנים המתועבים ביותר של המאה העשרים, מתיאס ראקושי, משר-תו של סטאלין בהונגריה, הסביר פעם איך צריכים לחסל את חירות האדם. "צריכים לחתוך אותה כמו נק' ניק פאלאמי — פרוסה אחר פרוסה, עד שלא נשאר כלום".

לא במכה אחת. לא במעשה דרמטי. כי מעשים דרמטיים מעוררים את זעם הציבור ומקוממים אותו למלחמת-חופש נואשת. אלא אטאט, בשקט, בעורמה. במעשים קטנטנים, שכל אחד מהם יהיה קטן מכדי להמריץ אנשים להשליך את נפשם מנגד ולקום נגד הרודן. במעשים קטנטנים, ש' יצטרפו יחד לגיינונם של ימי-הביניים.

★ ★ ★
גורלי ועדני להיות עז-ראייה לקבורה של דימוקראטיה במדינה תרבותית. שהי' תי בגרמניה כאשר הגיע אדולף היטלר לשלטון. אף כי הייתי אז ילד קטן, נחרתו הרשמים עמוק בזכרוני.

כל החושב כיום על תקופת-הזוהרה של היטלר, על אושחיק, על עשרות מיליוני ה' נרצחים וההרוגים — מתאר לעצמו כי המהפכה הנאצית באה בחטף, במכה דרמטית מוזהבת. זה לא היה כך.

שום דבר לא השתנה לפתע כאשר נסמר תפקיד ראש-הממשלה למר אדולף היטלר. התזמורת העליונה הוסיפו לנגן במועדוני הלילה. האנשים עסקו בעיסוקיהם הרגילים. שוטרי-התנועה בפינת-הרחוב נשאר אותו שוטר, אדיב ונחמד. בבית-הספר הוסיפו אותם המורים ללמד את אותו החומר ה' משעמם לאותם התלמידים. ורק בטורי ה' עתונים הופיעו תצלומי שרים חדשים.

עברו שבועות וחודשים. לאט לאט הופיעו חוקים חדשים. אף אחד מהם לא היה די חמור כדי לזעזע את הבריות. משכו במתפי' יים ואמרו: "זה יעבור. זה לא יזיק לאיש, פרט לכמה מחרחררי ריב ומשמיצים. באמת טוב ש' פותמים להם את הפה."

★ ★ ★
עידן של אופל עולה על ישראל, תקופה של מחשך. שמש הדמוקראטיה שוקעת לאט — אבל היא שוקעת.

הרודנות אינה באה ביונק. היא זוחלת על גחונה. היא קרבה בתנועות בלתי מורגשות — אך מקץ כל חודש אפשר להיווכח לדעת עד כמה היא קרובה יותר מאשר בחודש שחלף.

חודש — חודשים. תקופה אפסית. אך מה קרה בחודש-חודשים האחרונים?

מעשים קטנים. פרסות דקות. אך כל אחד מן המעשים הרם משחו שאין לו תקנה, כיבה נר אחד מנרות הדמוקראטיה שעוד נשארו דולקים. האפילה גוברת.

אחרון כהן נשפט לחמש שנות מא' סר, על פי חק מתועב ופושעני שהועבר בכנסת במירמה ובטענות-שוא. אהרונצ'יק הספריוט, התמים, שכל חייו היו קודש ל' מולדת, שכולנו תלמידיו, שלמדנו לאהבו גם כאשר לא הסכמנו עם כל דעותיו. שערי בית-הסוהר נסגרו מאחוריו — וכבר יש המוכנים לשכוח. כבר יש המנתמים את עצמם שזה מקרה בודד ומיוחד — ואינם מבינים כי אהרונצ'יק הוא רק הראשון, וכי כולנו, כולנו, עומדים בתור.

ג'ולן גולן איבד את דרכו. איש לא הטיל ספק בכך שהוא נאמן למדינה, שהוא פועל למענה. מעולם אף לא עשה מאומה נגד המישטר הקיים. אך דעת הרודנים לא היתה נוחה ממנו. הורכנו נלקח — והמסך ירד על חופש-התנועה של כל אזרח ישראלי. המימשל הוצבא' ניצח בכנסת. רלי לפני ששה חודשים נתנו שני שלישים של ה' אומה את קולותיהם למפלגות שהבטיחו